

ARVIOINTIKERTOMUS VUODELTA 2023

Puheenjohtajan katsaus

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on vuosittain arvioida asetettujen tavoitteiden toteutumista kunnassa. Tärkeimmät suunnitelmat on kirjattu vuosittaiseen talousarvioon ja pidemmän aikavälin strategiaan. Tavoitteet ovat taloudellisia ja toiminnallisia.

Tarkasteltavan vuoden 2023 alusta aloittanut hyvinvointialue muutti merkittävästi kunnan tehtäviä ja rahavirtoja. Muuttuneiden tehtävien toteuttamiseksi voimaan tuli myös uusi hallintosääntö. Muutosten vuoksi kunnan talouden loppusummat ovat eri kokoluokkaa kuin edellisinä vuosina. Vertailu aikaisempaan on tämän takia hankalaa. Kunnan toimintaan kuuluu nyt entistä tärkeämpinä ennaltaehkäisevien palvelujen tuottaminen ja hyvinvointialueelta saatavien palvelujen edunvalvonta.

Kuntaliiton elinvoimaindikaattorilukujen vertailussa Punkalaidun menestyi naapurikuntia huonommin. Elinvoima-asioihin on tulevaisuudessa puututtava aiempaa vakavammin. Yritysten toimintamahdollisuuksia parantamalla voidaan saada lisää työpaikkoja ja asukkaita.

Taloudellisesti Punkalaitumen kunta menestyi vuonna 2023 huomattavasti paremmin kuin talousarviossa oli ennakoitu. Vesihuoltolaitoksen maksuja päätettiin vuonna 2023 korottaa, jotta tulevaisuudessa tulot alkaisivat lähestyä menoja. Kunnan investointeja pystyttiin maksamaan kassasta ja kunnan lainamäärä pieneni. Vahvalla pohjalla olevalla taseella lähdetään kohti tulevaisuuden epävarmuutta.

Tarkastuslautakunta on suorittanut lakisääteisen tehtävänsä ja jättää tilinpäätöksen valtuuston arvioitavaksi.

Timo Karunen
puheenjohtaja

Tarkastuslautakunnan toiminta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on kuntalain 121 §:n mukaan arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Punkalaitumen kunnan tarkastuslautakuntaan ovat tilivuonna kuuluneet

- puheenjohtaja Timo Karunen (varajäsen Piritta Eskola)
- varapuheenjohtaja Ari Prihti (varajäsen Pasi Siukola)
- jäsen Mirja Rantanen (varajäsen Jani Nousiainen)

Tarkastuslautakunta on pitänyt tilivuotta 2023 koskevissa asioissa 4 kokousta. Lautakunnan jäsenet ovat seuranneet päätöksentekoa, hallintoa ja palvelujen tuotantoa hallintoelinten esityslistojen ja päätösluetteloiden avulla. Tilikauden aikana tavoitteiden toteutumisen arviointi on tapahtunut viranhaltijoita kuulemalla.

Vuoden 2023 painopistealueena on ollut tekninen toimi. Vuoden 2023 talousarvion taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ovat käyneet lautakunnalle esittämässä Kunnanjohtaja Tuija Ojala, hallinto- ja talousjohtaja Oili Mölsä / Timo Oravainen , tekninen johtaja Joonas Ramstedt, hyvinvointijohtaja Tiina Mäkiranta, yhteiskoulu-lukion rehtori Arto Asa ja elinvoimakehittäjä Henna Ärrälä.

Taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Vuoden 2023 alkuperäinen talousarvio arvioitiin ylijäämäiseksi 0,4 milj. euroa. Tilikauden tulos oli ylijäämäinen 0,9 milj. euroa. Tilikauden tulokseen vaikuttivat verotulojen ja toimintatuottojen arvioitua paremmat kertymät. Verotuloihin kertyi vielä ns. verohäntiä aiemmilta vuosilta. Toimintakate oli 0,1 milj. euroa vuotta 2022 parempi.

Tilinpäätöksen 2023 ja 2022 luvut eivät kaikilta osiltaan ole vertailukelpoisia johtuen soteuudistuksen aiheuttamista muutoksista.

Kunnan omavaraisuusaste 31.12.2023 on 63,2 % eli vähän parempi kuin vuonna 2022 (62 %). Hyvänä tavoitetasona voidaan pitää 70 %:n omavaraisuutta. Lainakanta on 6,5 milj. euroa, 2 444 euroa per asukas (v.2022 2 563 euroa per asukas).

Suhteellinen velkaantuneisuus on noussut 73,2 %:iin (2022 38,9 %). Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Koska käyttötulot ovat soteuudistuksen myötä pienentyneet, tämä aiheuttaa tunnusluvun huononemisen.

Taseessa on 31.12.2023 kertynyttä ylijäämää yhteensä 5,9 milj. euroa eli 2 231 euroa per asukas.

Tunnusluvut ovat pääosin kehittyneet suotuisaan suuntaan.

Vertailu tilinpäätös 2023, 2022, 2021, 2020	TP 2023	TP 2022	TP 2021	TP 2020
vuosikate euroa/asukas	795	710	363	736
ylijäämä euroa/asukas	2231	1851	1503	1503
lainat euroa/asukas	2444	2563	2672	2914
maksuvalmius pv	108	41	47	40

Toimintakertomus sisältää konsernitaseen, -tuloslaskelman ja -rahoituslaskelman sekä keskeisimmät kuntakonsernia koskevat tunnusluvut.

Kuntakonsernin lainamäärä on tilinpäätöksessä 2 708 euroa per asukas. Konsernin omavaraisuusaste on 60,4 %.

Valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen

Hyvinvointi ja kasvatus

Varhaiskasvatustalain mukaan jokaisessa päiväkotiryhmässä tulee olla vuoteen 2030 mennessä kaksi varhaiskasvatuksen opettajaa ja /tai varhaiskasvatuksen sosionomia. Yrityksistä huolimatta sosionomia ei ole saatu palkattua.

Päiväkodin henkilöstörakennetta on muutettu kohti vuoden 2030 vaatimuksia. Paikallinen varhaiskasvatussuunnitelma on astunut voimaan 1.8.2022. Talousarviossa esitetty 8500 hoitopäivää ylitettiin 220 päivällä ja lapsien lukumäärä hoitohenkilöä kohden, vuoteen 2022 nähden, on noussut 0,3 lapsella.

Perhepäivähoidon puolella talousarvion esitys oli 2400 hoitopäivää ja se alittui reilusti ollen vain 1978 hoitopäivää. Hoitohenkilöä kohden oli 3,5 lasta.

Perusopetuksessa Keskuskoulun ja Yhteiskoulun oppilasmäärät ovat pienentyneet yhteensä 15 oppilaalla vuoteen 2022 verrattuna, Pohjoisseudun koulu on myös menettänyt 5 oppilasta vuodesta 2022.

Oppilasmäärien jatkuva väheneminen vaikuttaa tuleviin vuosiin niin, että kulujen säästökeinoja on löydyttävä jostakin.

Oppilaiden kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin on panostettu. Kevään ja syksyn aikana on järjestetty kouluterveyskysely ja kyselyn pohjalta on tulokset suhteellisen hyviä. Tosin pieniä huolen aiheitakin on.

Lukio on menettänyt 6 oppilasta vuodesta 2022. Vaikkakin oppilaita on saatu myös naapurikunnista. Yhteensä oppilaita oli 61. Tavoitteena 50 oppilasta, joka näin ollen on täytynyt.

Hyvinvointikertomuksen valmistuminen viivästyi eikä näin ollen ehtinyt arviointikertomukseen.

Hyvään elämänlaatuun ja terveyteen on liitetty kirjasto – ja kulttuuripalvelut sekä liikunta- ja nuorisopalvelut.

Kirjastotoimen alaisuudessa toteutettiin erillinen lukemisen edistämisen hanke ja tähän saatiin erillisrahoitus aluehallintovirastolta. Kirjaston tapahtumia lisättiin toimintakauden aikana ja tätä varten hankittiin uusi esitystekniikka tukemaan tapahtumatuentoa. Kulttuuritapahtumia olikin kiitettävästi 22 kpl vuonna 2023.

Liikuntapalvelut on helposti saatavilla ja niissä suositaan matalan kynnyksen osallistumista. Liikuntahallivuorot ovat lisääntyneet. Vertaisveturit ja Tervaskanto-hanke jatkaa toimintaansa menestyksekkäästi.

Nuorten osallistumisvaje on edelleen alavireinen vaikkakin harrastusmahdollisuuksia on tarjolla reilusti. Harrastustoimintaan osallistuvien nuorten määrä on pysynyt vuoden 2022 tasolla.

Tekninen toimi

Toiminnan lähtökohtana on voimassa oleva hyväksytty talousarvio, investointi- ja toimintasuunnitelma. Mielestäni se on kohtuullisesti toteutunut.

Vesi puhututtaa, niin käyttö-, jäte- kuin hulevesikin. Vuonna 2023 tehdyn päätöksen mukaan vesihuoltoon liittyviä maksuja nostetaan 10 % vuonna 2024. Kohdentuuko maksut yhdenvertaisesti ja oikeudenmukaisesti haja-asutusalueen kuntalaisille? Käyttöveteen liittyvät investoinnit näkyvät käyttövesi taksassa, se on ok.

Suuri muutos on Punkalaitumen kunnan metsäalueet, jotka siirtyivät hallintosäännön uudistuksessa teknisen johtajan alaisuuteen. Kunnalla metsäalueita on noin 640 hehtaaria.

Yhteenveto

Tarkastuslautakunta toteaa, että vuoden 2023 tilinpäätöksen tulos on taloudellisesti erinomainen. Talousarvio 2023 ja taloussuunnitelma 2024 - 2025 oli laadittu kuntastrategian 2022 - 2030 periaatteiden mukaisesti ja toiminta toteutti sen painopisteitä hyvin.

Punkalaitumella 23.4.2024

Punkalaitumen kunnan tarkastuslautakunta

Timo Karunen
puheenjohtaja

Mirja Rantanen
jäsen

Pasi Siukola
Prihtin varajäsen